

Kehittyvää liiketoimintaa luonnontuotteista, raaka-ainetuotannon näkökulmia

Luonnontuotealan koordinaatiohanke LUMOA & Luonnontuotteiden
saatavuuden varmistaminen ja yhteistyömuodot -selvitys

Eura 6.11.2017, MMM Juha Rutanen

Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, Seinäjoki

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LUMOA tarjoaa tukea kehittämiseen

- Jakaa luonnontuotealalle tietoa ja hyviä käytänteitä sekä auttaa löytämään yhteistyökumppaneita.
- Aktivoi alan kehittämistyötä ja nostaa esille uusia hanketarpeita.
- Tukee alan innovaatiotoimintaa ja välittää hankkeiden tuloksia alan toimijoille ja sidosryhmille.
- Kokoaa ja kehittää ratkaisuja alan yhteisiin ongelmakohtiin.
- Yhteensovittaa kehittämistä päällekkäisyyksien välttämiseksi
- Toteuttaa osaltaan Luonnontuotealan toimintaohjelmaa
- LUMOA järjestää mm. tapaamisia, seminaareja ja työpajoja (hanketoteuttajien verkkokokoukset), kokoaa tietoa ja hanketuloksia verkkoon sekä jakaa tietoa esimerkiksi uutiskirjein. Tutustu ja liity: www.aitoluonto.fi

Tartutaan uusiin metsien mahdollisuuksiin!

- Virkistystä, tuloja sekä uutta työtä ja yrittäjyyttä
- Suomen luonnon kestäväää ja aiempaa monipuolisempaa käyttöä
- Luonnosta aineellisia ja aineettomia mahdollisuuksia
- Lisätään jalostusarvoa, innovaatioita, teknologian hyödyntämistä, uusia tuotteita ja palveluita
- Tehdään yhteistyötä toimialojen välillä, mm. elintarvike-, bioteknologia-, kosmetiikka-, lääke- ja rohdosteollisuus sekä matkailu ja hyvinvointiala
- Hyödynnetään ja vahvistetaan monialaista tutkimusta ja luonto-osaamista
- Metsäalalta voi työkokemuksen / harrastusten / yhteistyön myötä suuntautua myös luontoalalle tai tarjota toimintaympäristö, raaka-aineita, rakenteita, koneita ja laitteita

Luonnontuoteala uudistuu!

- Luonnontuotteiden (marjat, sienet, kasvit sekä erikoisluonnontuotteet kuten pihka, versot, mahla, kuori...) kestäväää ja aiempaa monipuolisempaa käyttöä elinkeinoiminnassa, nyt vajaasti hyödynnettyä
- Hyvinvointituotteiden, ravintolisien, luontaistuotteiden ja funktionaalisten elintarvikkeiden bisnes suurta maailmalla
- Kasvussa mm. hyvinvointituotteet ihmisille ja eläimille, luonnonkosmetiikka, ravintolisät, villiyrtit, eläinrehut
- Terveystrendit tukevat, pohjoisilla luonnon raaka-aineilla erityisarvoa /-ominaisuuksia, myös luomuna
- Suomessa ala kasvuun kehittämällä menetelmiä ja teknologiaa raaka-ainetuotannosta jatkojalostukseen
- Käyttöön uusia raaka-aineita, kehitetään uusia (arvo)tuotteita ja palveluita tutkimustietoa hyödyntämällä sekä eri toimialojen yhteistyöllä
- Osa biotalouden kasvua

Tietoa luonnontuotealasta

- Htv-määrä 2500 -3000, kasvussa (luvussa ei poimijoita mukana)
- Liikevaihto yli 200 milj. euroa (pääosin elintarvikeketjua)
- Yrityksiä reilut 600 kpl, pääosa mikroyrityksiä
- Raaka-aineiden saatavuus haaste yrityksille: ilman tehokasta talteenottoa ei ole raaka-ainetta
- Luomuluonnontuotteet: Suomessa on maailman suurin luomukeruualue, noin 12 milj. ha pääosin pohjoisessa (Lappi, Koillismaa, Kainuu), mahdollisuus kasvuun
- Puoliviljely ja viljely avaa uusia mahdollisuuksia (esimerkiksi pakurin viljely vajaatuottoisissa koivikoissa)
- Pohjoisilla raaka-aineilla on erityisiä ominaisuuksia, joita ei ole muualla (puhtaus, aromiaineiden korkea pitoisuus, jäljitettävyys)

Luonnontuotealan toimintaohjelma

Visio vuodelle 2020:

Suomessa on vahvan yhteisen kehittämistyön tuloksena monipuolista, luonnontuotteita **kotimaan ja kansainvälisille markkinoille jalostavaa yrittäjyyttä**. Luonnontuotteiden **talteenottoa ja käyttöä on lisätty teknologiaa ja tuotantotapoja kehittämällä**. Suomi on kansainvälisesti tunnettu luonnontuoteraaka-aineistaan, jalostetuista tuotteistaan sekä alan osaamisestaan.

Neljä painoalaa:

LUONNONTUOTEALAN TOIMINTAOHJELMA

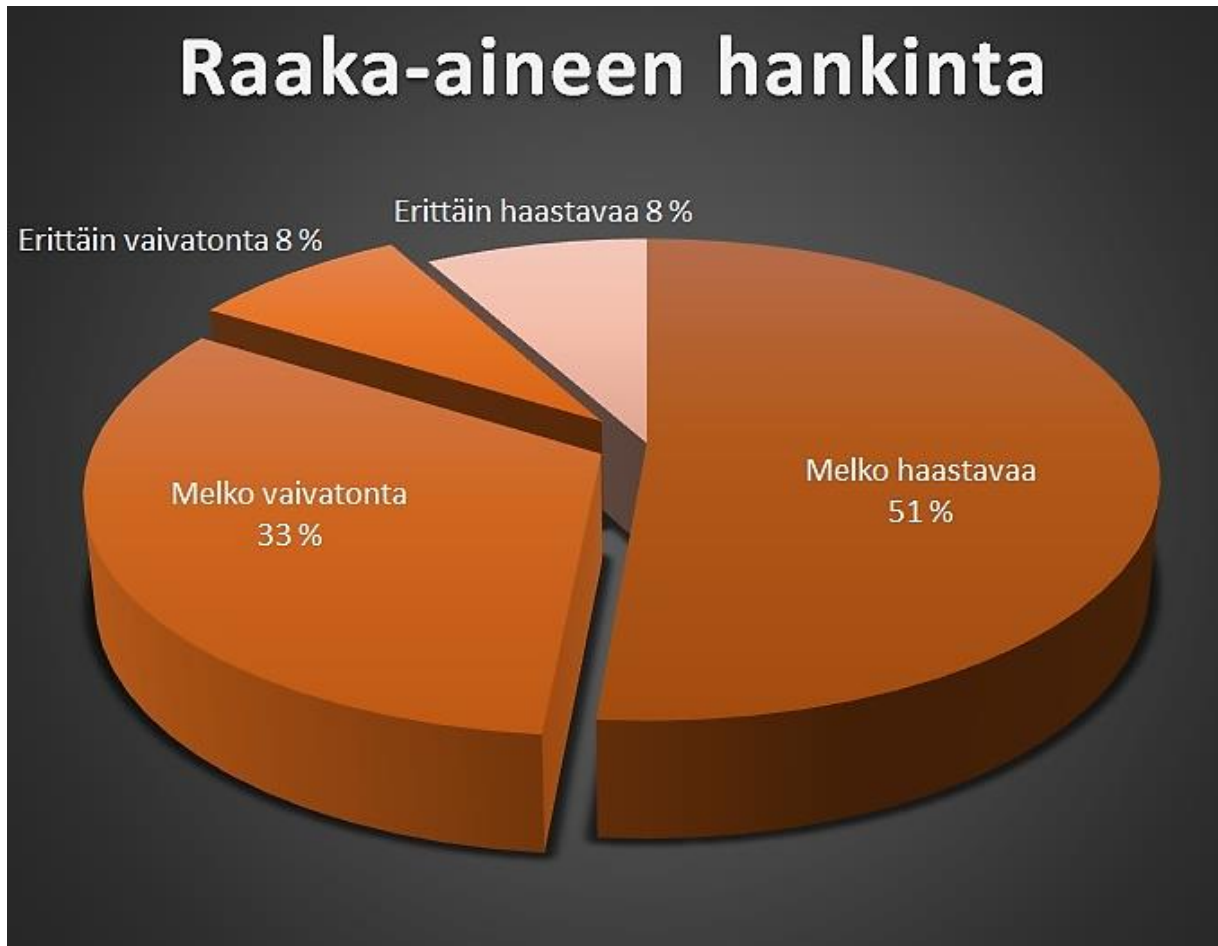
Kestävä ja
markkinavetoinen
raaka-ainetuotanto

Innovatiivinen ja
jalostusarvoa
lisäävä tuotekehitys

Lisäarvon tuottaminen
matkailu- ja hyvin-
vointipalveluihin

Tutkimuksen, teknologian ja osaamisen kehittäminen ja hyödyntäminen

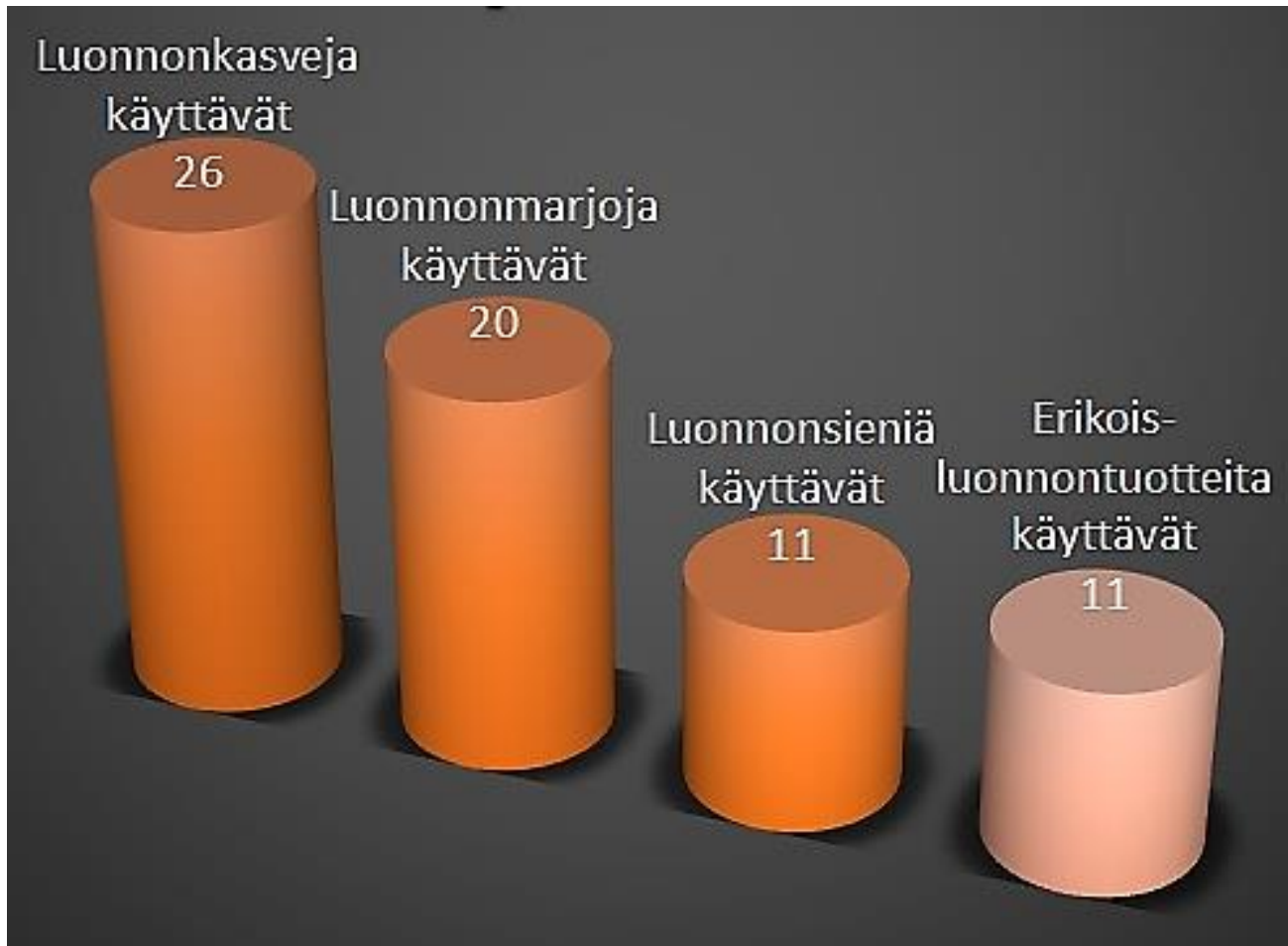
Kasvun jarruja: raaka-aineen hankinnan haastavuus

Yritysten kokemat raaka-aineen hankinnan ongelmat

Vastanneiden yritysten raaka- ainekäyttö nyt (kohdennettu kysely)

Jalostavien yritysten raaka-aineen hankintamuodot

Jalostajien tarvitsemia raaka-aineita

”Nykytilanteessa”, ”tähtäämme kansainvälisille markkinoille”, määriä ei ole usein kerrottu.

Uusia tuotemahdollisuuksia ja markkinoita ei huomioitu...

- **Mahla**, esillä >100 000 kg tarpeet
- **Kuusen kerkät**, esillä >40-50 000 kg tarpeet
- **Nokkonen**, useita tuhansien kilojen tarpeita
- **Koivun lehdet**, useita tuhansien / satojen kilojen tarpeita
- **Maitohorsma**, muutaman tuhannen kilon tarpeet
- **Mesiangervo**, muutaman tuhannen kilon tarpeet
- Voikukka, siankärsämö, vadelman lehdet, ruusujuuri, pakuri, poimulehti, väinönputki, kanervan kukat, katajan marja ja versot, mustikan ja puolukan lehdet, tupasvilla, pihka

Yrityksillä kiinnostusta kehittää raaka-aineiden saatavuutta erilaisin ratkaisuin

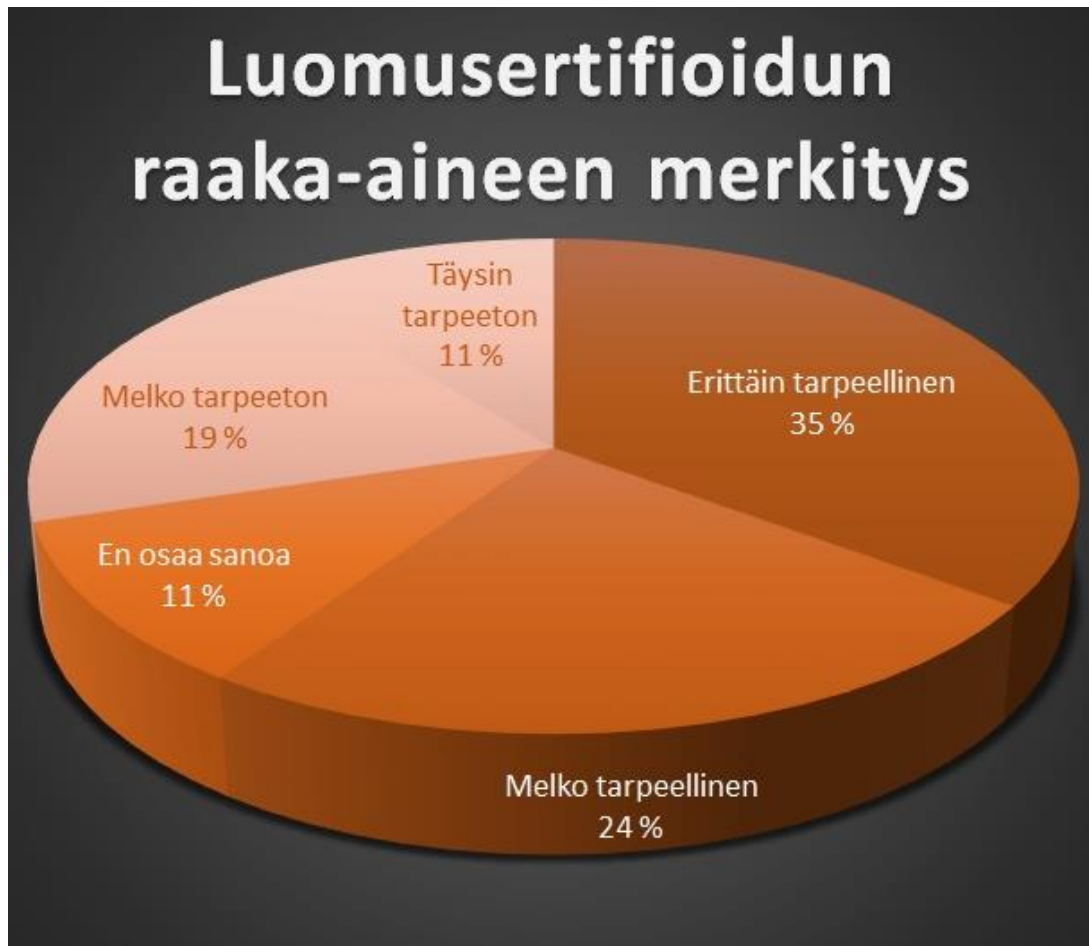
Kiinnostunut kehittämään saatavuutta

Kerääjäkortin merkitys, tarpeellisuus jakaa mielipiteitä

Luomusertifioidun raaka-aineen merkitys

Kestävä raaka-ainetuotanto alan kehittyvän liiketoiminnan perusta

- Monipuolista yrittäjyyttä eri tarpeisiin ja markkinoille → erilaisia raaka-ainetarpeita (määrä ja laatu)
- Tarvitaan erilaisia alkutuotantomalleja, mm. yrityskohtaisia, paikallisia keruuverkostoja ja varastoja, myös **välittäjiä**
- Alan kehitys **edellyttää ja tuo raaka-ainevirtojen kasvua**, laadun ja toimitusvarmuuden merkitys korostuu entisestään
 - Laajaa **yhteistyötä**, sitoutumista, **ammattimaisuutta**, sopimuksellisuutta, **uusia kumppaneita ja raaka-aineiden käyttäjiä**, lisää kerääjiä ja keruun organisoijia, investointeja käsittely- ja varastointitiloihin, laatuohjeita, teknologiaa, logistiikkaa, pääomia
- Keskeiset volyymiraaka-aineet toiminnan perusta, erikoistuotteet näiden ympärille (ja tuotekehityserät)
- Kustannustehokkuutta: mittakaava, teknologia, energiatehokkuus, kuljetusmatkat, intensiivisyyden sallivat keruukohteet, sivuvirtojen hyödyntäminen, viljely

Mitä saatu aikaan, mitä jatkossa?

- Kerääjiä koulutettu vuosien mittaan
 - selkeä ostotoiminta puuttuu, hinnoittelu...
 - yksittäisillä yrityksillä omia koulutuksia ja verkostoja
- Kuivaustiloja kehitelty eri puolilla Suomea, pääosin kuivauskapasiteetti vielä pieni
- Kehitteillä joitakin yrityslähtöisiä ratkaisuja
- Muutamia keruuosuuskuntia perustettu
- Yleisestä kehittämisestä **painopistettä entistä vahvemmin kohti konkreettista yritysten kanssa / kesken tehtävää toimintaa**
- Resursseja tutkimuksen ja asiantuntijapalveluiden hyödyntämiseen, uusia kumppanuuksia, tuotantotapoja ja alihankintaratkaisuja: kaikkea ei kannata tehdä itse
- Kohti keräyskeskuksia ja tukkutyypistä toimintaa

Kehittämään alan liiketoimintaa: uusia tuotteita, palveluita ja markkinoita

- Kasvussa Suomessa ja maailmalla elintarvikkeiden ohella mm. hyvinvointituotteet ihmisille ja eläimille, luonnonkosmetiikka, ravintolisät, villiyrtit, eläinrehut
- Terveystrendit tukevat, pohjoisilla luonnon raaka-aineilla erityisarvoa /-ominaisuuksia, myös luomuna
- Luonnontuotteiden monipuoliset mahdollisuudet käyttöön

Mahdollisuuksista vahvaa liiketoimintaa:

- Yleisestä kehittämisestä painopistettä entistä vahvemmin kohti **konkreettista yritysten kanssa / kesken tehtävää toimintaa**
- Resursseja tutkimuksen ja asiantuntijapalveluiden hyödyntämiseen, **uusia kumppanuuksia**, tuotantotapoja ja alihankintaratkaisuja: kaikkea ei kannata tehdä itse
- Käyttöön uusia raaka-aineita, kehitetään uusia **(arvo)tuotteita** ja palveluita tutkimustietoa hyödyntämällä sekä eri toimialojen yritysten yhteistyöllä

Ajankohtaista LUMOA:ssa

- Verkkosivut **aitoluonto.fi** & Facebook
- **LUMOA-uutiskirje**, jakelu kahdesti kuussa noin 1900 henkilölle: tilaa ja ota käyttöösi viestinnässäsi!
- Hankeyhteyksiä ja kehittämiskysymysten käsittelyä, hankkeitten tietojen koonti verkkoon, noin 50 hanketta
- Säännölliset alan **hanketoteuttajien verkkopalaverit**, hankekuulumiset ja eri teemojen käsittely
- Lähiajan tapahtumia, ilmoittaudu mukaan:
 - Kansainvälinen **tutkimusseminaari** 28.-30.11.2017 Rovaniemellä

www.aitoluonto.fi mm. yritysrekisteri, osta/myy -alihankinta- ja raaka-ainepörssi

Selaa yrityksiä

SIJAINTIMAAKUNTA

* Valitse *

RAAKA-AINETUOTANTO

* Valitse *

ELINTARVIKEALA

* Valitse *

LUONNON KEMIAALLISTEN YHDISTEIDEN (ARVOAINEITTEN) HYÖDYNTÄMINEN

* Valitse *

HYVINVOINTIALA

* Valitse *

MATKAILU

* Valitse *

MUUT ALAT

* Valitse *

Löytyi: 23 kpl

Aamumaa Oy

Arctic Warriors Oy

Detria Oy

Essnature

Frantsilan
Luomuyrttitiila Ky

Katajisto Heini

Lapland Naturals

LehtoPeat Oy

Loimuluonto

Maatilamatkailu Ilomäki

Osuuskunta Ärmätti

Suomen Niittysiemen
Oy

Yhteystietoja

- **Juha Rutanen**, Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, puh. 040 5737 568, juha.rutanen@helsinki.fi
- **Rainer Peltola**, Luonnonvarakeskus, puh. 029 532 6429, rainer.peltola@luke.fi
- **Mari Niska** (nuorisohankkeiden tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 0400 234 041, mari.niska@4h.fi
- **Eija Vuorela** (luomukeruusertifioinnin tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 040 715 1820, eija.vuorela@4h.fi
- www.aitoluonto.fi/lumoa

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

